

4. ATRIBUTUL exprimat prin numeral cu val. pronominală	exemple
atribut genitival	Macheta celor trei elevi este impresionantă. A cui machetă ?
atribut prepozițional	Rezultatele de la doi dintre concurenți sunt egale. Care rezultate ? - caz A
atribut cu valoare substantivală	Am ajuns cu metroul 57 la destinație. Care metrou ? - caz N

5. ATRIBUTUL VERBAL se exprimă prin **locuțiune verbală** sau **verb** la:

- **infinitiv**: Aptitudinea **de a intui** lucrurile este benefică. Care **aptitudine**?
- **supin**: Formula **de calculat** este complicată. Care **formulă**?
- **gerunziu**: Privesc un cal **galopând**. Ce fel de **cal**?
locuțiune verbală:
- Alegerea **de a o lua la fugă** era cea mai bună. Care **alegere**?

II. PROPOZIȚIA ATRIBUTIVĂ (AT) îndeplinește în frază funcția de **atribut al elementului regent**, realizat prin **substantiv, pronume sau numeral din propoziția regentă**.

★ **Propoziția AT** se află întotdeauna **după** elementul regent; ea poate fi **intercalată** în propoziția regentă.

- **substantiv**: Am cumpărat **rochia** ^{PP} / **pe care** ^{AT} mi-ai recomandat-o.² / **P2 = AT**, care rochie?
- **pronume**: Ea este **aceea** ^{PP} / **despre care** ^{AT} și-am vorbit.² / **P2 = AT**, care aceea?
- **numeral**: **Primul** ^{AT} / **care a ajuns la final** ² / **a luat cupa** ^{PP}.¹ / **P2 = AT**, care primul?

6. ATRIBUTUL ADVERBIAL se exprimă prin **locuțiune adverbială** sau **adverb** cu sau fără prepoziție, cele mai folosite fiind **de** sau **din**:

Căsuța **de acolo** este a părinților mei. Care **căsuță**?
Nucul **din fața** porții este bătrân. Care **nuc**?
Mișcarea **din când în când** este benefică. Care **mișcare**?
★ **Atributul adverbial** stă întotdeauna **după** **substantivul regent**.

7. ATRIBUTUL INTERJEȚIONAL se exprimă printr-o **interjecție** sau **locuțiune interjecțională** și se află în construcții exclamative:

- **atribut interjecțional**: Strigătul **hai!** l-a impulsionat la alergat. Care **strigăt**?
- **locuțiune interjecțională**:
Exclamarea **Slavă Cerului!** a finalizat discursul. Care **exclamare**?

PROPOZIȚIA ATRIBUTIVĂ RELATIVĂ este introdusă prin elemente de relație:	
pronume relative : care, ce, cine, cât	caz N: Citește cartea ¹ / care îl pasionează. ² / caz Ac: Trenul ¹ / pe care îl așteptăm ² / întârzie. ¹ / caz G: Cunoștea străduțele ¹ / ale căror borduri erau pietruite. ² / caz D: Sportivii ¹ / căroră li s-au adus laude ² / au fost impresionați. ¹ /
adjective pronominale relative	Întrebarea ¹ / ce vom mânca la cină ² / mi-a pus-o loana. ¹ /
pronume nehotărâte: oricare, oricine, orice	Matei are calea lui ¹ / oricare ar fi rezultatul. ² /
adverbe relative: unde, cum, când, cât	Am luat din cutia ¹ / unde erau puse bomboanele. ² / Era o furtună ¹ / cum nu s-a mai văzut. ² / Ora ¹ / când ajung la el ² / și-o voi spune numaidecât. ¹ / Mâncarea ¹ / cât timp este caldă ² / are gust bun. ¹ /

PROPOZIȚIA ATRIBUTIVĂ CONJUNCȚIONALĂ

- este introdusă prin **conjunții subordonatoare**: **că, să, ca... să, dacă, de, cum, că, precum, că.**

Dorința ¹ / **să** plec la Paris ² / s-a îndeplinit. ¹ /
Decizia ¹ / **dacă** mergem la bal împreună ² / este importantă. ¹ /
Condiția ¹ / **ca** toți elevii să citească ² / este necesară. ¹ /

III. APOZIȚIA este un cuvânt sau un grup de cuvinte prin care se aduce o explicație suplimentară despre cine este vorba.

Apoziția se separă de restul anunțului prin virgulă sau linii de pauză.

Prietenul meu, **Vlad**, este campion la șah.
Vlad = apoziție exprimată prin **substantiv propriu**.
Vlad - prietenul meu - este campion la șah.
prietenul meu = apoziție formată dintr-un **grup de cuvinte**.

APOZIȚIA se realizează prin:	
substantiv comun	loana, colega mea, a aplicat pentru bursă.
substantiv propriu	Verișoarei mele, Viviana, îi plac smochinele.
pronume	Vecina mea, adică ea, are o pisică jucăușă.
numeral cu valoare pronominală	Băiatul, al cincilea, a fost descalificat.
adjectiv	Colegul bătaș, adică agresiv, a fost muștrat.
verb la modul impersonal	L-am zărit pe o bancă stând, adică meditând.

I. COMPLEMENTUL este partea secundară de propoziție cu funcție sintactică cerută de **un verb, adjectiv, adverb sau o interjecție predicativă**, cărora regentul le impune forma de caz și de propoziție.

CLASIFICAREA COMPLEMENTELOR	
COMPLEMENTE NECIRCUMSTANȚIALE	COMPLEMENTE CIRCUMSTANȚIALE
1. direct	1. de loc
2. indirect	2. de timp
3. de agent	3. de mod
4. prepozițional	4. de cauză
	5. de scop

I. 1. COMPLEMENTUL DIRECT

arată obiectul (ființă, lucru, fenomen) asupra căruia se exercită direct acțiunea verbului căruia i se subordonează.

răspunde la întrebările:

- pe cine? - când este exprimat prin nume de persoană;
- ce? - când este exprimat prin nume de lucruri sau fenomene.

COMPLEMENTUL DIRECT poate determina:

un verb - mod personal	Am mâncat o înghețată . <i>ce am mâncat?</i>
un verb - mod impersonal	I-am zărit venind acasă. <i>ce am zărit?</i>
o locuțiune verbală	Bag de seamă că nu ascuți . <i>ce bag de seamă?</i>
o interjecție predicativă	Iată- I că ajunge la timp. <i>pe cine iată?</i>

I. 2. COMPLEMENTUL INDIRECT

arată obiectul asupra căruia se răsfânge indirect acțiunea verbului.

răspunde la întrebarea: cui?

stă în cazul dativ

COMPLEMENTUL INDIRECT poate determina:

un verb	Sportivilor li s-au oferit cadouri în bani. <i>cui s-au oferit?</i>
o locuțiune verbală	I-a venit de hac vecinului impulsiv. <i>cui a venit de hac?</i>
un adjectiv	Câinii jucăuși sunt dragi copiilor . <i>dragi cui?</i>
un adverb	Noi vrem cariere asemenea părinților . <i>asemenea cui?</i>

COMPLEMENTUL INDIRECT se poate exprima prin:

1. substantiv	I-am zis lui Adi parola de la joc.
2. pronume	N-am vorbit nimănui de noi.
3. numeral cu valoare pronominală	I-am atras atenția ultimului din rând. S-au dat medalii la patru dintre ei.

COMPLEMENTUL PREPOZIȚIONAL se poate exprima prin:

6. verb	Era uimit de a câștiga o medalie. S-a săturat de cărat cufărul.
7. locuțiune verbală	Era gata de a se lua la harță . Era bine de dus la bun sfârșit proiectul.

COMPLEMENTUL DIRECT se poate exprima prin:

1. substantiv - caz Ac. cu sau fără prepoziția pe	Am văzut un delfin înotând. L-am etichetat pe Mihai în poză.
2. locuțiune substantivală - caz Ac.	El are fler de afacerist .
3. pronume - caz Ac - cu sau fără prepoziția pe	Dau vina pe dumnealui . Vreau ceva de mâncare .
4. locuțiune pronominală	L-am văzut pe Majestatea Sa .
5. numeral cu valoare pronominală	L-am ignorat pe al treilea concurent.
6. verb - la mod impersonal	Încep a dicta . Aud murmurând . Termin de vizionat .
7. locuțiune verbală nepersonală	Se poate a o lua la fugă prin pădure?

I. 3. COMPLEMENTUL PREPOZIȚIONAL

se realizează prin grupul format din prepoziție + substantiv, pronume, numeral în cazul acuzativ.

prepoziții folosite frecvent: de, la, de la, cu, pe, pentru, peste, lângă, din etc.

COMPLEMENTUL PREPOZIȚIONAL poate determina:

un verb	A apelat la mine pentru ajutor. <i>La cine a apelat?</i>
o locuțiune verbală	Îmi dă de veste despre concurs . <i>despre ce îmi dă de veste?</i>
un adjectiv	Apa este bună de băut . <i>de ce este bună?</i>
o locuțiune adjectivală	Era în floarea vârstei față de Mihai . <i>față de cine era în floarea vârstei?</i>
un adverb	S-a mutat aproape de pădure . <i>aproape de ce?</i>
o interjecție predicativă	Mulțumesc pentru sprijin! <i>mulțumesc pentru ce?</i>

COMPLEMENTUL PREPOZIȚIONAL se poate exprima prin:

1. substantiv	Rezultatul depinde de creația scrisă. - Ac. A acționat alături de prietenii lui. - G
2. locuțiune substantivală	Se rezuma la un punct de vedere comun. - Ac.
3. pronume	Mircea vine pe la noi . - Ac. S-a făcut gard împrejurul ei . - G S-a făcut dreptate datorită lor . - D
4. adjectiv pronominal posesiv	A parcat înaintea noastră . - Ac.
5. numeral cu valoare pronominală	Se verifică la al doilea nivel. - Ac. A sta deasupra primului din rând. - G

